

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. I. An constituta Anniversaria sint vera Fundatio Pia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

id specialiter delegato, confirmata sit. Conformiter huic translationi & incorporationi legitima auctoritate facta dicti redditus semper sunt applicati Seminario: quin ulla anniversaria ex iis celebrata sint, usque ad annum Christi 1705. vel 1706. Quo anno, cum perlustraretur antiquum Monasterii Registrum aliquod, vulgò *Saal-Buch* / de Anno 1542. in eo inventa sunt sat multa & varia anniversaria, antiquitus fundata, cum assignatione reddituum, ex quibus, & personarum, pro quibus celebrari debebant. Quo animadverso Administrator memoratò Annò 1705. vel 1706. rem ita ordinavit, ut pro dictis anniversariis in singulas hebdomades unum Sacrum diceretur, licèt de illis nec in incorporationis, nec in extraditionis litteris ulla exstaret litterula, nec sciatur, unquam illa anniversaria fuisse celebrata à tempore deserti à Religiosis Monasterii, scilicet nec sub Lutheranis, nec sub reversis ad fidem Catholicam Principibus, nec sub Administratoribus religiosis, postea substitutis. Verùm illa Missa hebdomadaria post 12. circiter annos iterum capit omitti, ac hodiequom omittitur, & nihil am-

plius præstatur, licèt pro quibusdam anniversariis, uti deprehensum est ex libris Rationum, fluant adhuc sufficientes census, pro aliis exigui & non sufficientes, atque pro aliis nulli amplius, saltem quantum scitur. Unde dubitatur, & quæritur I. An ista anniversaria sint vera fundatio Pia. II. An per translationem Monasterii & bonorum eius in fundationem Seminarii pauperum adolescentum studiosorum auctoritate Pontificis factam tota prior causa pia transierit in posteriorem cum emolumentis & oneribus. III. An onera anniversariorum, si fortè in Seminarium fuissent translata, non fuerint viâ præscriptionis extincta. IV. An deperditis bonis anniversariorum sine Monasterii vel Seminarii culpa cessent anniversaria. V. Quid tenendum, si fundatio sit tam exigua, v. g. si pro uno anniversario fluant defacto tantum 7. vel 8. X. vel 24. x. pro uno anniversario cum cantu. VI. Casu quo subsistat onus anniversariorum, an omnium sit faciendâ compensatio. VII. Eodem casu supposito, quomodo deinceps res sit constituenda, ut satisfiat?

QUÆSTIO. I.

An ista anniversaria sint vera fundatio Pia.

Videtur, quòd non, I. quia non exstant ullæ litteræ talis fundationis, ac mutue inter fundatores &

Monasterium obligationis, nisi quòd in vetusto registro (*Saal-Buch*) authentico illo quidem, annotetur sim-

simpliciter talium anniversariorum celebratio. II. Pecuniæ, capitalia, bona &c. ex quorum censibus anniversaria celebrantur, Monasterio seu huius Ecclesiæ, quæ simul erat, & adhuc est, etiam Parochialis, data sunt. Monasterium autem videtur non potuisse admittere tanta onera, præsertim pro tam exiguo in pluribus Ecclesiæ emolumento. III. Quia in Registro plerumque non dicitur, *Mann soll halben einen Jahr = Tag* / sed tantum, *Mann halt* / quod non videtur innuere impositam obligationem. Sed

Dicendum, utique esse piam fundationem: & quidem quod sit *Fundatio* cum onere & obligatione celebrandi anniversaria, patet ex eo, quod certa bona immobilia, ædes, fundi, agri, prata sint constituta, ex quibus Monasterio ejusque Ecclesiæ Parochiali census perpetui debebant solvi, & ex multis hodieum debent, cum expressâ conditione, modo, vel causa, ut anniversaria intuitu horum censuum habeantur: Sed communis sensus & praxis fidelium habet, quod hujusmodi constitutiones censuum annuorum sub certo onere credantur esse *fundationes*; & vix aliâ ratione erigi solent *fundationes*; ergo. Quod autem sit *Pia*, evidens est, quia finis est causa pia, ac intentio fundantium fuit pia, nimirum tendens in juvamen animarum, & ad promovendam salutem fidelium defunctorum per Sacrificia Missarum annuarum.

Rationes dubitandi facilem videntur habere solutionem. *Prima*, quia de

necessitate & essentia foundationis piæ non sunt litteræ speciales, in quibus exprimitur, sed constituitur per conventionem inter eum, qui fundum assignat, & eum, qui recipit census cum imposito pio onere. Quapropter si aliunde sufficienter probetur, talem conventionem præcessisse, eo ipso probata est sufficienter fundatio pia: atqui per scripturas, licet privatas, si tamen ex sint antiquæ, præsertim Monasteriorum & Ecclesiarum, plenè & sufficienter probatur. *text. in c. cum causam de probat.* & ibi Gloss. Card. Paris. Bursat. Mascard. *de Probat. concl. 976. n. 75.* infinitos referens concordantes. Id quod maximè procedit, si tales scripturæ sint in forma *libri*, vel contra Ecclesias & Monasteria, Nicol. de Passeribus *l. 5. c. 1. § 2. de scripturis privatis.* Specialiter *q. 1. § 5. de libris æstimi seu catastri.* Idem procedit de libris Rationum, quas conficiunt Officiales de publico ad scribendum deputati, & annotantes ea, quæ ad Officium suum pertinent, licet antiqui non sint. Masc. *concl. 672. n. 9. conclus. 673. n. 20.* & omnium latissimè ac elegantissimè Beccius *Consil. 5. à n. 1.* Atqui registrum, in quo descripta sunt hæc anniversaria, est liber, & quidem antiquus, item Monasterii, & Ecclesiæ, complectens hujus tam jura quàm onera; rursus probabiliter est conscriptus ab Officiali, ad conscribenda jura & onera Monasterii publicè deputato; ergo. *Secunda* ruit ex negata *Minore*; cur enim Monasterium

& Ecclesia Parochialis non potuerit hæc onera pro emolumento temporali in se suscipere? cùm fuerit talis Ordinis, cui ex instituto suo non repugnabat Missas & anniversaria celebrare pro stipendio. Nec refert, quòd hoc stipendium pro aliquibus anniversariis (nam pro quibusdam etiam hoc tempore datur abundans.) fuerit valde modicum; quia contractus ex conventionione contrahentium, qui probè præsumuntur novisse onus, & emolumentum pro illo conventum, legem accipere dignoscuntur. *c. 85. de R. J. in 6.* Adde, quòd pro illo tempore quo fuit conventum, potuerit esse sufficiens & congruum stipendium, quod hoc tempore est minus, nec

adæquans communem taxam. Et fructum legitime retractari non debet, licet casus postea eveniat, à quo non potuit inchoari. *c. 73. eod. in 6.* Minus stringit tertia ratio dubitandi, partim quia in multis locis reperiuntur verba solen gehalten werden / partim quia verba, man haltet einen Jahrtag für so und so viel Zins / so dieser oder jener zu zahlen hat auß seinen Acker / Garten / Haus &c. implicite denotant obligationem, cum exprimant causam, propter quam solvantur census, & sic declarent, non gratis solvi census & ex mera liberalitate, vel titulo subjectionis, aut in feudationis, vel emphyteuticationis &c. sed intuitu anniversariorum.

QUÆSTIO II.

An per translationem Monasterii & bonorum ejus in fundationem Seminarii pauperum studiosorum, auctoritate Pontificis factam, tota prior causa pia transierit in posteriorem cum emolumentis & oneribus?

Loquendo de oneribus Anniversariorum videntur ea non transiisse ad Seminarii novam fundationem ex his capitibus. 1. Quòd in hujusmodi piarum causarum mutationibus adæquatis censeatur prior penitus cessare, & nova substitui, quæ ex se primam suppleat totam per sibi proprias qualitates: prior enim causa pia quasi moritur; mors autem omnia solvit, consequenter & obligationes, quas secum ferebat, ex-

utaque naturâ suâ & qualitatibus assumit qualitatem novæ causæ piæ. *Gonzal. ad reg. Cancell. 8. gloss. 5. §. 7. n. 4. Garc. de Benef. p. II. c. 5. n. 192. Nav. Conf. 10. de Majorit. & Obed. n. 2. 3. Leuren. p. 3. q. 883. n. 2. de for. benef.* Ita, si Monasterium, vel Beneficium, quod annexa habuit onera, v. g. certas Missas, anniversaria &c. transeat in fundationem Collegii Societatis JESU, seu ad Hospitale & Domum Pauperum, cessant